

Notitie vleermuisinspectie boomholten

Bomenkap bosperceel Vitens, Noardburgum

Projectnummer: 202749
Datum: 29-11-2021
Projectleider: Niek Otten
Opgesteld: Marcel van der Heide

Vitens is voornemens om een houtopstand te kappen in verband met de uitbreiding van productiebedrijf Noardburgum. Voor de realisatie van deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan natuurwetgeving en -beleid uitgevoerd door Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv (projectcode 20-411 Q Vitens Noardburgum).

Uit deze toetsing is naar voren gekomen dat in het bosperceel aan de zuidzijde van het plangebied meerdere bomen aanwezig zijn met holten en loshangend schors. Om de kap van deze houtopstand te toetsen aan de Wet natuurbescherming is aanvullend onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen noodzakelijk. Eelerwoude heeft een inspectie uitgevoerd van deze holten, spleten en loshangend schors op de geschiktheid van deze mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen. Onderhavige notitie gaat hier verder op in.

Huidige situatie en ontwikkeling

Het te kappen bosperceel bevindt zich op het terrein van productiebedrijf Noardburgum, op de locatie aan de Rijksstraatweg 28 te Noardburgum. Het plangebied is gelegen aan de zuidkant van het dorp Noardburgum (zie afbeelding 1). Aan de noordzijde van het bosperceel bevinden zich de gebouwen en enkele waterbassins behorend tot het huidige productiebedrijf. Aan de oostzijde bevinden zich enkele bassins met daarachter een afwisseling tussen bossingels en voedselrijke, agrarische weilanden. Ten zuiden en westen van het bosperceel zijn afwisselend weilanden, boerenerven en bebouwing aanwezig.

De voorgenomen plannen bestaan uit de realisatie van nieuwbouw met een hoogte van 10 - 15 meter. De nieuwbouw wordt gerealiseerd op de locatie waar nu het bosperceel aanwezig is. Voor de uitvoering van de plannen wordt een gedeelte van de houtopstand gekapt (zie rode kader, figuur 1).

Bosperceel Vitens Noordburgum

Plangebied

Ecoloog: M. van der Heide Projectnummer: 202749 Datum: 24-11-2021

Afbeelding 1. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving (bron: ESRI, 2021).

Methode

Op basis van een eenmalig veldbezoek zijn de aanwezige holten, spleten en het loshangend schors in het te kappen bosperceel gecontroleerd op de geschiktheid als vleermuisverblijfplaats en de aanwezigheid van vleermuizen. De potentiële verblijfplaatsen zijn visueel geïnspecteerd met behulp van een endoscoop. Het veldbezoek is op 18 november 2021 uitgevoerd door Marcel van der Heide, ecologisch adviseur van Eelerwoude. De weersomstandigheden waren gunstig: 9 – 14 °C, droog, half bewolkt weer en een windkracht van 4 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein en de aanwezige potentiële verblijfplaatsen. Daarnaast zijn aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd.

Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming onderdeel soorten gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). De wet verbiedt onder meer om beschermde soorten (opzettelijk) te verstoren, doden, vervoeren, bezit en handel. Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Op of in de omgeving van het plangebied komen acht soorten vleermuizen voor: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis. De rosse vleermuis en watervleermuis zijn uitgesproken boombewonende vleermuissoorten. De gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis bewonen zowel gebouwen als bomen en de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en tweekleurige vleermuis zijn uitgesproken gebouwbewonende soorten.

In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig, waardoor verblijfplaatsen van de bovengenoemde, gebouwbewonende soorten zijn uit te sluiten.

In het plangebied zijn relatief weinig bomen met holten, spleten en loshangend schors aangetroffen. In totaal gaat het om zeven bomen met vanaf de grond gezien potentieel geschikte holten en spleten. Zes van de zeven holten en spleten zijn ontstaan door inrottende afgebroken takken of spechtengaten en konden vanaf de ladder met een zaklamp/endoscoop geïnspecteerd worden. Deze zes gaten bleken slechts enkele centimeters diep. Hierdoor zijn zij blootgesteld aan regen, wind en andere weersinvloeden (zie afbeelding 2). Daardoor vormen deze plekken geen geschikte vleermuisverblijfplaatsen. De locatie van de holten staat weergegeven in afbeelding 4.

Aan de noordostrand van het plangebied is een boom aangetroffen met een grotere holte die omhoog doorliep tot circa 30 cm vanaf het gat (zie afbeelding 3). Het betreft de meest oostelijke holte in afbeelding 4. Deze holte kon goed geïnspecteerd worden met de endoscoop. Ten tijde van het veldbezoek zijn in deze holte geen vleermuizen aangetroffen. Door de geringe hoogte vanaf de grond, slechts circa 1,5 meter, is dit geen geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Vleermuizen laten zich bij het verlaten van de verblijfplaats enigszins vallen. Ook bij het invliegen vliegen zij vanaf onderen aan om op het laatst stijl omhoog te vliegen. Daarom moet een verblijfplaats op enige hoogte vanaf de grond zitten. Doorgaans wordt een hoogte van circa drie

meter vanaf de grond aangehouden. Daarnaast is een holte op hoogte minder predatiegevoelig en dus een veiligere verblijfplaats voor vleermuizen.

Bij vijf afstervende bomen was loshangend schors aanwezig. Dit schors zat dusdanig los dat ook hier geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn. De ruimte achter het schors is ondiep en blootgesteld aan weersinvloeden.

Uit de inspectie bleek dat geen van de holten/spleten of het loshangend schors potentieel geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen vormen. Met de geplande ontwikkeling worden dan ook geen vleermuisverblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten vernietigd. Een ontheffingsaanvraag voor het kappen van de bomen is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek naar vleermuizen is niet noodzakelijk. De kapwerkzaamheden kunnen uitgevoerd worden zonder ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming, voor wat betreft vleermuizen.

Afbeelding 2. Impressie van de aangetroffen holten en spleten in de bomen.

Afbeelding 3. Aangetroffen holte in de boom langs noordostrand van het plangebied (li.) en één van de twee vogelnesten in het bosperceel (re.).

Broedvogels (jaarrond)

Tijdens het veldbezoek is tevens gelet op overige beschermde soorten. Aan de zuidzijde van het plangebied is een groot vogelnest aangetroffen (zie afbeelding 3). Mogelijk betreft het een buizerdnest. Het nest is afgelopen jaar niet gebruikt en is in vervallen staat. Onder het nest waren eveneens geen sporen aanwezig die kunnen duiden op het gebruik van het nest. Ook aan de zuidwestzijde van het plangebied is een groot nest aangetroffen. Dit nest bevindt zich buiten het plangebied. Ook voor dit nest geldt dat het nest het afgelopen broedseizoen niet gebruikt is. Gebruikssporen ontbraken en het nest is in vervallen toestand. Nader onderzoek naar het gebruik van deze nesten is niet noodzakelijk. Een ontheffingsaanvraag is hierom niet aan de orde. De locatie van de nesten staat weergegeven in afbeelding 4.

Broedvogels (algemeen)

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, alsook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren kan in veel situaties worden voorkomen dat gehandeld wordt in strijd met deze verbodsbepaling. De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen¹. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Wet natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort.

Conclusie: nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor de aangetroffen nesten niet aan de orde. Wel dient rekening gehouden te worden met in gebruik zijnde nesten van broedvogels.

Conclusie

Vleermuizen

Wegens het ontbreken van geschikte vleermuisverblijfplaatsen in het te kappen bosperceel kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is hierom niet aan de orde.

Broedvogels (jaarrond)

De aangetroffen grote vogelnesten zijn niet meer in gebruik en gezien de vervallen staat niet meer functioneel. Ten aanzien van deze nesten is nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag overbodig.

Broedvogels (algemeen)

Te allen tijde dient rekening te worden gehouden met in gebruik zijnde nesten van (algemene) broedvogels.

Literatuur

- ndff-ecogrid.nl
- verspreidingsatlas.nl
- vleermuis.net

¹ In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

Locaties van de holten en nesten

Afbeelding 4. Locaties van de holten en nesten binnen en in de omgeving van het plangebied.